

Amnesty International Afdeling Nederland

Jaarrekening 2015

INHOUD

BALANS PER 31 DECEMBER 2015	2
STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015	3
KASSTROOMOVERZICHT OVER 2015	6
Toelichting op de jaarrekening 2015	7
Algemeen en grondslagen	7
Toelichting op de Balans	12
Toelichting op de Staat van Batens en Lasten	19
OVERIGE GEGEVENS	29

Balans per 31 december 2015

(na resultaatbestemming)

<u>ACTIVA</u>	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1 6.640.976	6.514.557
Financiële vaste activa	2 -	<u>1.000.000</u>
	6.640.976	7.514.557
Vlottende activa		
Voorraden	3 50.438	46.883
Vorderingen en overlopende activa	4 2.423.003	3.009.916
Effecten	5 211	277
Liquide middelen	6 11.930.514	<u>9.489.245</u>
	14.404.166	12.546.321
	<u>21.045.142</u>	<u><u>20.060.878</u></u>
 <u>PASSIVA</u>		
	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Reserves en fondsen		
Reserves		
- Continuïteitsreserve	7.1 10.980.000	10.980.000
- Bestemmingsreserves	7.2 4.482.640	<u>2.904.063</u>
	15.462.640	13.884.063
Fondsen		
-Bestemmingsfondsen	8 306.977	<u>273.573</u>
	306.977	273.573
	15.769.617	14.157.636
Reorganisatievoorziening	9 387.123	1.167.925
Langlopende schulden	10 300.000	1.000.000
Kortlopende schulden	11 4.588.402	3.735.317
	<u>21.045.142</u>	<u><u>20.060.878</u></u>

Staat van baten en lasten over 2015

<u>BATEN</u>		2015	Begroting	2014
		€	2015	€
Baten uit eigen fondswerving				
Bijdragen van leden	12	14.209.291	13.100.000	13.842.878
Incidentele giften en schenkingen	13	1.403.331	941.000	1.199.840
Landelijke collecte		1.599.165	1.500.000	1.624.873
Evenementen		33.423	100.000	-
Nalatenschappen		2.960.930	1.247.000	3.313.471
Merchandising	14	218.054	160.000	186.224
		20.424.194	17.048.000	20.167.286
Baten uit acties van derden				
Bijdrage Nationale Postcode Loterij		3.600.000	3.600.000	3.600.000
	15	3.600.000	3.600.000	3.600.000
Subsidies van overheden	16	801.491	794.000	797.387
Rentebaten	17	81.177	80.000	116.801
Overige baten	18	319.527	222.000	127.440
Som der baten		25.226.389	21.744.000	24.808.914

Staat van baten en lasten over 2015 (vervolg)

<u>LASTEN</u>		2015	Begroting	2014
		€	€	€
Besteed aan de doelstelling				
Internationale organisatie	19	9.441.765	9.426.863	8.509.182
Mensenrechtenbeleid	20	3.656.210	3.462.527	4.685.474
Mobilisatie en Actie	21	2.730.978	2.360.121	3.192.257
Media en Politieke zaken	22	2.277.244	2.252.232	2.687.141
Directie en staf	23	238.361	238.894	343.983
		18.344.558	17.740.637	19.418.037
Werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	24	4.154.373	3.260.497	3.527.204
Kosten acties van derden	24	50.306	50.922	32.021
		4.204.679	3.311.419	3.559.225
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	25	1.065.171	980.944	1.225.394
		1.065.171	980.944	1.225.394
Som der lasten		23.614.408	22.033.000	24.202.656
Saldo van baten en lasten		1.611.981	289.000-	606.258

Staat van baten en lasten over 2015 (vervolg)

<u>Bestemming saldo</u>	2015	Begroting	2014
	€	2015	2014
		€	€
Mutaties in reserves en fondsen:			
Reserves			
- Continuïteitsreserve	-	-	-
- Bestemmingsreserves	1.578.577	130.000-	546.310
Totaal reserves	1.578.577	130.000-	546.310
Fondsen	33.404	159.000-	59.948
Saldo	1.611.981	289.000-	606.258

Kasstroomoverzicht

	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
* Saldo baten en lasten	1.611.981	606.258
* Aanpassingen voor		
Afschrijvingen	478.768	443.057
Rentebaten	81.177-	116.801-
Mutatie voorzieningen	780.802-	1.167.925
	383.211-	1.494.181
* Veranderingen in werkkapitaal		
Mutaties vorderingen en overlopende activa	586.913	587.453
Mutatie nog te ontvangen interest	34.092-	10.737
Mutaties voorraden	3.555-	77.363
Mutaties kortlopende schulden	853.085	515.446
	1.402.351	1.190.999
Kasstroom uit primaire activiteiten	2.631.121	3.291.438
Ontvangen interest	115.269	106.064
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.746.390	3.397.502
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
* Investerings in materiële vaste activa	605.187-	53.676-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	605.187-	53.676-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
* Aflossingen langlopende schulden	700.000-	1.000.000-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	700.000-	1.000.000-
	1.441.203	2.343.826
Mutatie geldmiddelen		
Langlopende deposito's per 1 januari	1.000.000	2.000.000
Liquide middelen per 1 januari	9.489.245	6.145.437
Effecten per 1 januari	277	259
	10.489.522	8.145.696
Langlopende deposito's per 31 december	-	1.000.000
Liquide middelen per 31 december	11.930.514	9.489.245
Effecten per 31 december	211	277
	11.930.725	10.489.522
	1.441.203	2.343.826

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in 2015 beschikbaar zijn gekomen, en van het gebruik ervan, en is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de jaarrekening 2015

ALGEMEEN EN GRONDSLAGEN

De jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland, statutair gevestigd Keizersgracht 177 te 1016 DR Amsterdam, inclusief de regionale en plaatselijke geledingen. De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De Richtlijn 650 beoogt inzicht te verschaffen in de verwerving van fondsen en de daadwerkelijke besteding aan het doel waarvoor de fondsen zijn geworven. Daarnaast past Amnesty de regelingen 'Beloning directeuren' en 'Financieel beheer goede doelen' van Goede Doelen Nederland (GDN, voorheen Vereniging Fondsenwervende Instellingen - VFI) toe.

Amnesty International werkt voor mensenrechten. Die waarborgen vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid. Amnesty doet onderzoek, voert actie en steunt verdedigers van mensenrechten wereldwijd.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar. De verslaggevingsperiode is geëindigd op balansdatum 31 december 2015.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijkende cijfers

In de staat van baten en lasten zijn de cijfers over 2014 geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2015 mogelijk te maken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de vereniging zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de staat van baten en lasten opgenomen. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten bij Amnesty International overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, schulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten. De organisatie maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Materiële vaste activa

De kantoorgebouwen en terreinen, installaties en inventaris worden gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijving over kantoorgebouwen wordt berekend als een percentage van de aanschafprijs minus de getaxeerde grondwaarde. De overige afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Kantoorgebouwen 3,33%
- Verbouwingen en renovaties 5-20%
- Installaties en inventaris 10-25%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa verantwoorde deposito's worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen aanschafprijs of lagere opbrengstwaarde. De aanschafprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. Kortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Effecten

De beleggingen van de organisatie in aandelen worden, voor zover deze aandelen beursgenoteerd zijn, na de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Reserves en fondsen

Reserves

Er is een continuïteitsreserve gevormd, bedoeld om de continuïteit te waarborgen in het geval van (tijdelijk) tegenvallende inkomsten. Deze reserve voldoet aan de eis van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) dat de continuïteitsreserve niet hoger mag zijn dan maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. De omvang van de continuïteitsreserve wordt als volgt berekend:

- * 50% van de salaris- en gerelateerde kosten van het vaste personeel op jaarbasis
- * 50% van de overige kosten werkorganisatie op jaarbasis
- * 50% van de verplichte bijdrage aan de internationale organisatie op jaarbasis
- * 100% van het verschil tussen de boekwaarde en de executiewaarde van het kantoorpand.

De bestemmingsreserves hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid, die door het Bestuur is bepaald, en betreft geen verplichting. Het Bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Fondsen

Bestemmingsfondsen bestaan uit ontvangen gelden waarvan de beperkte bestedingsmogelijkheid door derden is bepaald. De toelichting op de verschillende bestemmingsfondsen is in deze toelichting vermeld onder '8 - Fondsen'.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde wordt vergoed bij afwikkeling van de voorziening, dan wordt de vergoeding als een afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Reorganisatievoorziening

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de organisatie.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Baten uit eigen fondsenwerving

'Bijdragen van leden' en 'Incidentele giften en schenkingen' worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Collecten worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Opbrengsten uit de verkoop van merchandising worden onder de baten tegen de brutowinst opgenomen. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de goederen, verhoogd met de op de inkoop en verkoop drukkende directe (aan derden betaalde) verwervingskosten. De in dit verband gemaakte eigen kosten worden als kosten van fondsenwerving verantwoord.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin ze worden onderkend en de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Het moment van onderkenning van een nalatenschap is de datum van melding bij Amnesty International. Nalatenschappen waarop vruchtgebruik door derden rust, worden pas in de baten opgenomen in het jaar waarin het vruchtgebruik eindigt.

Baten uit acties van derden

De ontvangen bijdragen van de Nationale Postcodeloterij worden als 'baten uit acties van derden' verantwoord voor het door Amnesty ontvangen bedrag. Verwerking vindt plaats in het jaar waarin de baten uit de actie van derden is ontvangen. De door Amnesty in het kader van een actie van derden betaalde kosten worden in de staat van baten en lasten onder 'kosten van acties derden' verantwoord.

Subsidies van overheden

Deze inkomsten worden verantwoord in het jaar waarin de bestedingen hebben plaatsgevonden. Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen of nog te ontvangen baten.

Amnesty accepteert geen overheidsgeld voor onderzoek, lobby en actievoeren, maar in bepaalde gevallen wel voor mensenrechteneducatie. Op een internationale vergadering in 2005 is afgesproken hoe wij mensenrechteneducatie definiëren en welke spelregels er zijn. De MFS-II-subsidie is aangevraagd na toetsing van ons project door het Internationaal Bestuur.

Rentebaten/-lasten en soortgelijke opbrengsten/kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur huurovereenkomst.

Lasten

Lasten worden onderverdeeld in drie hoofdgroepen: 1. Besteed aan de doelstelling; 2. Kosten werving baten, 3. Kosten Beheer & Administratie

De kosten van besteding aan de doelstelling en werving baten bestaan uit twee componenten: directe kosten en indirecte kosten. Bij directe kosten is er een directe relatie tussen de kosten en de doelstelling. Deze worden voor 100% toegerekend aan de betreffende hoofdgroep. De indirecte kosten (zoals voor bedrijfsvoering; IT, facilitaire zaken en HR-adviseurs) hebben geen directe relatie met een specifieke doelstelling en worden over de hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Conform de aanbeveling van Goede Doelen Nederland (GDN) van januari 2008 worden de kosten van Bestuur, Ledenraad, directiesecretariaat en financiële en personeelsadministratie voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de directie worden voor 30% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie, voor 10% aan de hoofdgroep Werving baten en voor 60% aan de hoofdgroep Besteed aan doelstelling. De kosten van de coördinatie van de afdeling Ondersteuning worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de coördinatie van de afdeling Mensenrechtenbeleid, Mobilisatie & Actie en Media & Politieke Zaken worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Besteed aan de doelstelling. De kosten van de coördinatie van de afdeling Fondsenwerving en Marketing worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Werving baten.

Pensioenen

Amnesty International (Nederland) heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Medewerkers die hiervoor in aanmerking komen hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het pensioenfonds PFZW. Amnesty International heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremie. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Operationele leases

Amnesty is lessee in een operationele lease voor kopieerapparaten. Deze kopieerapparaten worden niet geactiveerd. De hieruit voortkomende leasebetalingen worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta zijn omgerekend naar de rapporteringsvaluta tegen de koers per transactiedatum.

TOELICHTING OP DE BALANS

1 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Kantoorgebouwen en terreinen	Installaties en inventaris	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari			
Aanschafprijs	10.551.585	1.397.187	11.948.772
Cumulatieve afschrijvingen	4.185.483-	1.248.732-	5.434.215-
Boekwaarde	6.366.102	148.455	6.514.557
Mutaties in de boekwaarde:			
Investerings	245.559	359.628	605.187
Afschrijvingen	327.667-	130.681-	458.348-
	82.108-	228.947	146.839
Desinvesteringen	790.169-	326.745-	1.116.914-
Hierover reeds afgeschreven	790.169	306.325	1.096.494
	-	20.420-	20.420-
Totaal mutaties in de boekwaarde:	82.108-	208.527	126.419
Stand per 31			
Aanschafprijs	10.006.975	1.430.070	11.437.045
Cumulatieve afschrijvingen	3.722.981-	1.073.088-	4.796.069-
Boekwaarde	6.283.994	356.982	6.640.976

Onder de kantoorgebouwen zijn opgenomen:

Het pand Keizersgracht 175/177 te Amsterdam, kadastraal bekend in de gemeente Amsterdam, sectie E, nummer 8392 en groot zeventien aren en tweeëndertig centiaren, ingeschreven onder nummer 2271 als beschermd monument in de zin van de Monumentenwet 1988.

Het pand Keizersgracht 175/177 is in 2003 aangekocht, verbouwd, gerenoveerd en gebruiksklaar gemaakt. De onderhandse verkoopwaarde, leeg en vrij van huur is bij de taxatie van september 2014 bepaald op € 7.200.000, met een executiewaarde van € 5.040.000. Het pand wordt eens in de drie jaar getaxeed door een onafhankelijke taxateur. Er zal in 2017 opnieuw een taxatie plaatsvinden.

De investeringen in de materiële vaste activa betreffen groot onderhoud (binnen en buiten) van het kantoorpand, vervanging van computerapparatuur en de ontwikkeling van het nieuwe CRM-pakket.

2 Financiële vaste activa

	Stand 31 dec 2014 €	Verstrekingen €	Aflossingen €	Herrubricering naar liquide middelen €	Stand 31 dec 2015 €
Langlopende	1.000.000	-	-	1.000.000-	-
	1.000.000	-	-	1.000.000-	-

Dit betreft een deposito van € 1.000.000 met een looptijd van 3 jaar en een rentepercentage van 1,2%. De vervaldatum van het deposito is 30 maart 2016 en is daarom geherrubriceerd naar de liquide middelen.

3 Voorraden

	31 december 2015 €	31 december 2014 €
Voorraad merchandising	68.170	58.727
Af: Voorziening voor incourantheid	17.732-	11.844-
	50.438	46.883

De voorraadwaardering op basis van de actuele waarde wijkt niet materieel af van bovenstaande waardering.

4 Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2015 €	31 december 2014 €
Vorderingen op debiteuren wegens verkochte materialen	31.745	31.544
Te vorderen inzake nalatenschappen	1.962.971	2.461.001
Te ontvangen interest	53.590	87.682
Te ontvangen van Stichting Movies that Matter	50	35.284
Vordering op en vooruitbetaalde bijdrage aan Internationaal Secretariaat	3.991	1.390
Te ontvangen subsidie van Ministerie van Buitenlandse Zaken	35.128	-
Overige vorderingen en vooruitbetalingen	335.528	393.015
	2.423.003	3.009.916

In het saldo van de vorderingen op debiteuren is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid van € 1.672 (31 december 2014 € 1.662). De Overige vorderingen en vooruitbetalingen bestaan uit debiteuren (€ 197.348), vooruitbetaalde kosten (€ 125.430) en overige vorderingen.

Alle vorderingen zijn binnen een jaar opeisbaar.

5 Effecten

	Marktwaaarde per 31 dec 2015 €	Marktwaaarde per 31 dec 2014 €	Aanschaf- waarde €
Aandelen Royal Dutch Shell	211	277	288
	211	277	288

Amnesty International sluit elke vorm van speculatief beleggen uit. Er worden echter tien (10) aandelen Royal Dutch Shell aangehouden om aanwezig te kunnen zijn op de algemene vergadering van aandeelhouders en daar het gevoerde mensenrechtenbeleid van deze onderneming aan de orde te stellen.

De aangehouden effecten zijn toegelaten tot de handel op de beurs.

6 Liquide middelen

	31 december 2015 €	31 december 2014 €
Deposito's	2.000.000	1.000.000
Spaartegoeden	9.249.467	7.955.545
Tegoeden op bankrekeningen op het secretariaat te Amsterdam en regiokantoren	285.868	138.435
Tegoeden op bankrekeningen lokale Amnesty-groepen	365.856	356.605
Kasmiddelen op het secretariaat te Amsterdam en regiokantoren	6.369	7.338
Kasmiddelen lokale Amnesty-groepen	22.954	31.322
	11.930.514	9.489.245

Onder de deposito's zijn opgenomen twee deposito's bij Triodos Bank, elk € 1.000.000 groot, een met de looptijd van 3 jaar tegen een rente van 1,2% met vervaldatum 30 maart 2016, en een met de looptijd van 1 jaar tegen een rente van 0,2% met vervaldatum 29 april 2016.

De spaartegoeden en tegoeden op bankrekeningen zijn direct opeisbaar, en worden aangehouden bij ASN Bank, ING, Rabobank en Triodos Bank.

Van de spaartegoeden en de tegoeden op bankrekeningen was per 31 december 2015 € 10.666 niet vrij besteedbaar in verband met twee afgegeven bankgaranties voor de huur van een regiokantoor en het kantoor van het Hague Center for International Justice.

De liquide middelen zijn in 2015 hoger dan in 2014 als gevolg van succesvolle fondsenwervingsacties en het niet direct kunnen besteden van de verkregen inkomsten.

7 Reserves

<i>De stand van de reserves</i>	31 december 2015 €	31 december 2014 €
Continuïteitsreserve	10.980.000	10.980.000
Bestemmingsreserves	4.482.640	2.904.063
	15.462.640	13.884.063

De mutaties in de reserves:

7.1 Continuïteitsreserve	31 december 2015 €	31 december 2014 €
Stand per 1 januari	10.980.000	10.980.000
Dotatie / onttrekking	-	-
Stand per 31 dec	10.980.000	10.980.000

De aangehouden continuïteitsreserve is gevormd ter dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty International op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De continuïteitsreserve voldoet aan de CBF-eis dat deze niet hoger mag zijn dan maximaal anderhalf (1,5) maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. De door Amnesty Nederland minimaal gewenste omvang van de continuïteitsreserve wordt als volgt berekend:

- 50% van de salaris- en gerelateerde kosten van het vaste personeel op jaarbasis
- 50% van de overige kosten werkorganisatie op jaarbasis
- 50% van de verplichte bijdrage aan de internationale organisatie op jaarbasis
- 100% van het verschil tussen de boekwaarde en de executiewaarde van het kantoorpand

Op basis van de begroting 2016 is berekend dat de continuïteitsreserve per 31 december 2015 minimaal € 9,19 miljoen moet bedragen. De reserve bedraagt € 10,98 miljoen en mag conform de CBF-norm maximaal € 11,78 miljoen bedragen. Het Bestuur heeft besloten om de continuïteitsreserve op het niveau van eind 2014 te handhaven.

7.2 Bestemmingsreserves

	Stand 31 december 2014	Toevoegingen via resultaatbestemmi ng	Bestedingen via resultaatbestem ming	Stand 31 december 2015
	€	€	€	€
Lokale Amnesty-groepen	391.873	-	928	390.945
Nationale en internationale projecten	1.104.690	1.107.933	118.428	2.094.195
Samenwerkingsverbanden	97.500	-	-	97.500
Fondsenwerving	1.000.000	950.000	950.000	1.000.000
Zichtbaarheid	250.000	500.000	250.000	500.000
Chicoco	60.000	-	60.000	-
Nieuwe website	-	150.000	-	150.000
Opleiding	-	100.000	-	100.000
Organisatie	-	150.000	-	150.000
	2.904.063	2.957.933	1.379.356	4.482.640

Bestemmingsreserve Lokale Amnesty-groepen

Deze bestemmingsreserve bestaat uit middelen die onder beheer van de lokale Amnesty-groepen staan.

Bestemmingsreserve Nationale en Internationale Projecten

In 2015 hebben heeft een onttrekking plaatsgevonden voor de Hague Center for International Justice en Strategische verkenningen.

Via de resultaatverdeling 2015 wordt een toevoeging gedaan aan deze reserve. Voor de middelen in deze reserve worden plannen geformuleerd om binnen 2 jaar (conform het financieel beleid ten aanzien van de besteding van middelen in reserves) te komen tot besteding aan de activiteiten van Amnesty International.

Bestemmingsreserve Samenwerkingsverbanden

Het in deze reserve verantwoorde bedrag is beschikbaar voor aanvragen van Movies that Matter in de komende jaren.

Bestemmingsreserve Fondsenwerving

Uit deze reserve zijn in 2015 de extra fondswervende inspanningen gefinancierd, zoals door Bestuur in april 2015 vastgesteld.

Voor de realisatie van de inkomstenbegroting 2016 wordt € 1,0 miljoen voor extra fondsenwerving begroot. Hiervan is € 500 duizend nodig om de in 2015 gerealiseerde inkomstenstijging op niveau te houden. De andere € 500 duizend is nodig om de gewenste groei van de inkomsten uit eigen fondsenwerving in 2016 te realiseren.

Bestemmingsreserve Nieuwe website

Met de vernieuwing van de website in 2016 komen we tot een toekomstbestendige en state of the art-website zodat we dit belangrijke communicatiekanaal goed kunnen inzetten.

Bestemmingsreserve Opleiding

We willen in 2016 investeren in de (verdere) ontwikkeling van onze medewerkers, van wie velen sinds de reorganisatie een nieuwe functie bekleden, en om daarmee hun kennis en kunde verder te ontwikkelen en hun positieve energie en ambitie te behouden.

Bestemmingreserve Organisatie

Ten behoeve van de verdere verbetering van de organisatie investeren we in vernieuwing en upgradings van IT-systemen, vindt digitalisering van overgedragen archief bij IISG plaats en doen we onderzoek om ons energieverbruik te beperken.

Bestemmingsreserve Zichtbaarheid

In 2015 is extra budget beschikbaar gesteld door het Bestuur. Dit is onder andere ingezet voor advertenties rondom de collecte, de schrijfmarathon en het staatsbezoek van de Koning aan China. In 2016 willen we zowel rond de collecte als de schrijfmarathon weer groot inzetten op zichtbaarheid. Daarnaast willen we (in print, online, maar zeker ook op tv en radio) nog fors en meer systematisch inzetten op zichtbaarheid van Amnesty en haar acties.

8 Fondsen

	Stand 31 december 2014 €	Toevoegingen via resultaatbestemmi ng €	Bestedingen via resultaatbestemmi ng €	Vrijval en overige mutaties €	Stand 31 december 2015 €
Relief	47.537	1.825	19.320	-	30.042
Proceswaarneming Turkije	35.920	31.311	29.644	-	37.587
GroEIFonds	4.193	1.960	-	-	6.153
Pride Fonds	17.522	23.701	20.715	-	20.508
HURICAP / AI CIJ	108.251	194.844	263.830	-	39.265
Chicocoproject	70	-	-	70	-
Indonesië	18.046	-	-	-	18.046
Voorlichting & Edu	11.268	25.000	4.359	-	31.909
Gastlessen	22.234	530	22.764	-	-
Saoedi Arabië	7.731	-	-	-	7.731
Verhalenproject	801	-	801	-	-
YHRM School	-	115.736	-	-	115.736
	273.573	394.907	361.433	70	306.977

Relief

Het bestemmingsfonds relief bevat middelen te besteden aan ondersteuning van slachtoffers van mensenrechtenschendingen en/of hun gezinnen.

Proceswaarneming Turkije

Het project heeft tot doel om rechtzaken op het gebied van vrijheid van meningsuiting te volgen in Turkije. Amnesty wil volgen of de verdachten een eerlijk proces krijgen. Hiertoe hebben enkele uitzendingen van medewerkers plaatsgevonden waardoor internationale Amnesty aanwezigheid bij sleutel-processen werd gewaarborgd. Tevens hebben blogs en media-coverage er voor aandacht gezorgd dat bij het publiek meer aandacht is gevestigd op het belang van een eerlijke rechtsgang in Turkije.

GroEIFonds

Vanuit het groEIFonds is ondersteuning gegeven aan de ontwikkeling van de Amnesty secties in Israël en Marokko.

Pride Fonds

In 2015 zijn enkele LHBT-mensenrechtenverdedigers ondersteund vanuit het Pridefonds. Het pridedfonds zal in 2016 worden gestopt. De nog beschikbare middelen zullen worden besteed aan het LHBT-werk.

Human Rights Capacity Building Programme (HURICAP) en AI Center for International Justice

Het Huricap Programma van Amnesty International Nederland verzorgt training in het monitoren, documenteren en rapporteren van mensenrechtenschendingen. Monitors worden opgeleid in verschillende onderzoekstechnieken. Daarnaast werd uit dit fonds een bijdrage geleverd aan de inzet van het Amnesty International Centre for International Justice te Den Haag. Dit centrum onderhoudt de relaties van de wereldwijde Amnesty organisatie met het Internationaal Strafhof.

Indonesië documentatie

Hieruit zijn geen activiteiten ondernomen. Er zijn wel afspraken gemaakt met partners in Indonesië om in 2016 de middelen conform doelstelling te besteden.

In 2016 willen we de doelgroep voor de formats verbreden, en specifiek inzetten op het bereiken van young professionals. Hier is een 2015 een verkennend onderzoek naar gedaan, waaruit bleek dat er veel interesse is bij deze doelgroep maar dat er nog weinig kennis is over mensenrechten en/of Amnesty. In 2016 wordt een projectplan opgesteld hoe deze doelgroep te bereiken, de V&E formats worden daar vervolgens voor ingezet.

Gastlessen

De middelen uit dit fonds zijn besteed aan gastlessen en daarvoor benodigde lespakketten, die gebruikt worden op scholen waar vrijwilligers gastlessen geven.

Saoedi Arabië

Hieruit zijn geen activiteiten ondernomen, omdat de geplande bestemming, een uitwisselings- en lobbybijeenkomst voor mensenrechtenverdedigers en in Saoedi-Arabië werkzame diplomaten van de EU en haar lidstaten, tot 2016 moest worden uitgesteld.

YHRM School

In 2015 zijn op succesvolle wijze fondsen geworven voor de human rights school van de Youth Human Rights Movement uit Rusland, die jonge mensenrechtenactivisten traint in het werken aan de bescherming van mensenrechten in eigen land. De besteding zal vanaf 2016 plaatsvinden.

9 Reorganisatievoorziening

	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Kortlopende verplichtingen (looptijd korter dan een jaar)	215.842	746.133
Langlopende verplichtingen (looptijd langer dan een jaar)	171.281	421.792
	387.123	1.167.925

De reorganisatievoorziening bevat de maximaal mogelijke aanspraken waarop ex-medewerkers recht hebben volgens de regelingen uit het sociaal plan dat geldig was ten tijde van de reorganisatie. De langst nog lopende eindigt in 2019.

	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Het verloop van de voorziening is als volgt:		
Stand per 1 januari	1.167.925	-
Toevoeging ten laste van de staat van baten en lasten	-	1.167.925
Afboekingen ten laste van de voorziening	727.743-	-
Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten	53.059-	-
Stand per 31 december	387.123	1.167.925

10 Langlopende schulden

	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Te betalen aan het Internationaal Secretariaat inzake versterking Amnesty-activiteiten in Afrika	300.000	1.000.000
	300.000	1.000.000

Op grond van afspraken uit 2010 moet er in totaal nog een bedrag van € 2.000.000 worden betaald aan het IS inzake Amnesty-activiteiten in Afrika. € 300.000 hiervan zal pas worden betaald in 2017 en 2018.

11 Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2015 €	31 december 2014 €
Crediteuren	1.282.442	815.506
Belastingen en sociale premies	131.988	314.399
Vakantiegeld en vakantiedagen inclusief sociale lasten	520.060	609.179
Te betalen aan het IS inzake versterking Amnesty-activiteiten in Afrika	1.700.000	1.000.000
Vooruitontvangen subsidie van Ministerie van Buitenlandse Zaken	473.800	98.964
Vooruitontvangen projectbijdragen	119.761	143.508
Aangegane verplichtingen met HURICAP-partners	52.381	157.009
Overige schulden en overlopende passiva	307.970	596.752
	4.588.402	3.735.317

De nog te betalen bijdrage aan het Internationaal Secretariaat van € 1.700.000 betreft de toezegging voor verdere ontwikkeling van Amnesty-activiteiten in Afrika in 2016. In overleg met het Internationaal Secretariaat vindt afstemming plaats over de realisatie van de doelstellingen en het tempo van de bestedingen in de komende jaren.

De vooruitontvangen subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken betreft ontvangen, nog te besteden subsidie in het kader van het Strategisch Partnerschap. Dit betreft een nieuw aangegaan partnerschap met Pax dat gefinancierd wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de periode van 2016 t/m 2020.

Onder vooruitontvangen projectbijdragen zijn opgenomen de ontvangen, nog te besteden bijdragen van de Open Society Foundation en Adessium. Van de in 2015 van de Open Society Foundation ontvangen bijdragen van in totaal € 92.321 voor het project "Etnisch profileren binnen de Nederlandse politie" is per 31 december 2015 nog een bedrag van € 18.863 te besteden. Van de van Open Society Foundation ontvangen middelen voor het project "Migratie" is nog € 31.475 te besteden. Van Adessium hebben we in 2014 een bedrag van € 120.000 ontvangen voor het project "Mensen zonder verblijfsrecht in Nederland". Hiervan is nog € 69.423 te besteden.

De aangegane verplichtingen met Huricap-partners hebben grotendeels betrekking op projecten die worden uitgevoerd met de subsidie die van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is ontvangen voor educatieve mensenrechtenprojecten in Afrika in het kader van het MFSII. Deze zijn lager dan in 2014 vanwege de afbouw van MFS-II.

Onder overige schulden en overlopende passiva is onder andere opgenomen een bedrag van € 120.000 voor de vooruitontvangen termijnen voor de jaren 2016 t/m 2017 van een bij notariële akte vastgelegde periodieke schenking van in totaal € 300.000. In het saldo per eind 2014 zat ook nog een bedrag van € 308.443 inzake te betalen ontslagvergoeding uit hoofde van de reorganisatie van 2014.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Huurcontract regiokantoren en kantoor Hague Center for International Justice

Voor de huisvesting van het voormalige regiokantoor (Eindhoven heel jaar) en het Hague Center for International Justice (Den Haag) wordt kantooruimte gehuurd. Het totaalbedrag voor 2016 zal circa € 47.000 bedragen. De huur van het kantoor in Eindhoven loopt eerst in 2017 af.

Vruchtgebruik nalatenschappen

Nalatenschappen waarop een vruchtgebruik door derden rust worden pas opgenomen in de baten in het jaar waarin dat vruchtgebruik eindigt. Uit hoofde hiervan had Amnesty International eind 2015 een uitgesteld recht van € 906.441 in 15 dossiers.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

12 Bijdragen van leden

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Bijdragen van leden	13.095.893	12.160.000	12.827.273
Bijdragen van leden via notariële akte	1.113.398	940.000	1.015.605
	14.209.291	13.100.000	13.842.878

De inkomsten uit bijdragen van leden betreffen contributies, donaties, extra giften van leden en periodieke (notariële en onderhandse) schenkingen. De hogere realisatie op deze structurele inkomsten is gerealiseerd doordat er vanaf eind april 2015 succesvol extra inspanningen zijn uitgevoerd op het gebied van Fondsenwerving & Marketing. Deze extra inkomsten komen met name voort uit:

- Een grote upgradingsactie
- De werving van 15.000 nieuwe leden via face-to-face werving, telemarketing, petitie / spoed-acties, e-mails en spontane instroom.
- Een hoge respons op mailings, waarbij met name de decembermailing aan middel-donors voor de Moscow School for Human Rights succesvol was met meer dan € 115 duizend aan inkomsten.
- Een groei van 10% in de opbrengst uit periodiek schenken, hetgeen werd veroorzaakt door gerichte mailing en aandacht voor verlengingen.

13 Incidentele giften en schenkingen

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Giften van particulieren	582.732	387.000	485.219
Bijdragen van groepen	142.256	200.000	162.936
Giften van fondsen/instellingen/bedrijven	678.343	354.000	551.685
	1.403.331	941.000	1.199.840

De giften van fondsen/instellingen/bedrijven, zoals ASN Bank, Open Society Foundation en Adessium, bestaan deels uit giften met een geormerkte bestemming. Van het totaalbedrag van de incidentele giften en schenkingen heeft € 409.686 een bestemming die door de schenker in overleg met Amnesty is bepaald (zie 'Overzicht gebonden inkomsten').

14 Resultaat merchandising

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Netto omzet	361.013	300.000	326.774
Kostprijs	155.910-	150.000-	156.557-
Bruto winst	205.103	150.000	170.217
Inkomsten uit royalties, licenties e.d.	12.951	10.000	16.007
Baten uit merchandising	218.054	160.000	186.224

De inkomsten uit merchandising zijn hoger dan begroot door een hogere omzet. Dit wordt veroorzaakt door de introductie van een nieuwe catalogus, een vernieuwd assortiment en meer gefocuste aandacht voor de webshop.

15 Baten uit acties van derden

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Nationale Postcode Loterij	3.600.000	3.600.000	3.600.000
	3.600.000	3.600.000	3.600.000

De reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij bedroeg € 3.600.000. De Nationale Postcode Loterij heeft ook voor de periode 2016-2020 weer een jaarlijkse bijdrage van € 3.600.000 toegezegd.

16 Subsidies van Overheden

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Subsidie van Ministerie van Buitenlandse Zaken	801.491	794.000	797.387
	801.491	794.000	797.387

2015 is het laatste jaar dat Amnesty subsidie ontvangt van het Ministerie van Buitenlandse Zaken uit het Medefinancieringsstelsel-II (MFS-II) voor educatieve mensenrechtenprojecten .

Amnesty accepteert geen overheidsgeld voor onderzoek, lobby en actievoeren, maar in bepaalde gevallen wel voor mensenrechteneducatie. Op een internationale vergadering in 2005 is afgesproken hoe wij mensenrechteneducatie definiëren en welke spelregels er zijn. De MFS-subsidie is aangevraagd na toetsing van ons project door het Internationaal Bestuur.

17 Rentebaten

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Interest	81.177	80.000	116.801
	81.177	80.000	116.801

Door de hogere inkomsten hebben we hogere saldi op onze bankrekeningen. Maar door de zeer lage, nog steeds dalende rentestand zijn de rentebaten wederom lager dan voorgaand jaar.

18 Overige baten

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Netto-inkomsten uit advertenties in Wordt Vervolgd	42.847	80.000	102.762
Abonnementen Wordt Vervolgd	4.063	7.000	4.449
Opbrengsten uit verhuur	179.672	135.000	-
Vrijval reorganisatievoorziening	88.136	-	-
Overige baten	4.809	-	20.229
	319.527	222.000	127.440

De advertentie-inkomsten voor het magazine Wordt Vervolgd zijn € 38 duizend lager dan begroot als gevolg van een gewijzigd advertentiebeleid. Onder de overige inkomsten zijn met ingang van 2015 ook de opbrengsten uit verhuur van kantoorruimte opgenomen. In het verleden werden deze als negatieve kosten onder de huisvestingskosten opgenomen. In 2014 bedroegen deze € 94.963. In de loop van 2015 is nagenoeg de gehele derde etage van het Amnesty-huis verhuurd aan andere NGO's.

19 Internationale organisatie

	Begroting		
	2015 €	2015 €	2014 €
Bijdrage internationale organisatie			
Bijdrage Internationaal Secretariaat	9.135.434	9.135.000	8.142.873
Bijdrage AI European Association	273.209	273.000	293.972
	9.408.643	9.408.000	8.436.845
Overige kosten internationaal			
Overige kosten internationaal	33.122	18.863	72.337
	33.122	18.863	72.337
Totaal Internationale organisatie	9.441.765	9.426.863	8.509.182

20 Mensenrechtenbeleid

	Begroting		
	2015 €	2015 €	2014 €
Mensenrechtenprogramma's			
Strategische landen	431.932	540.618	28.264
Investeren in mensenrechten	316.184	310.244	-
Sportevenementen en Mensenrechten	93.906	92.867	-
Veiligheid en Mensenrechten	119.801	120.698	-
Mensenrechten dicht bij huis	388.053	260.198	-
Landenwerk 2014	-	-	1.002.821
Programma's Mensenrechtenbeleid 2014	-	-	1.184.196
	1.349.876	1.324.625	2.215.281
Mensenrechteneducatie in Nederland	360.149	329.489	478.905
Internationale projecten			
Human Rights Capacity building (HURICAP)	1.212.564	1.050.954	1.228.670
Growth & Mobilization	-	-	320.192
Police and Human Rights Programme	238.543	203.588	240.312
Chicoco	60.000	-	54.829
	1.511.107	1.254.542	1.844.003
Overige programma's			
Relief	19.320	-	-
Pride Fonds	20.715	-	24.126
AI Center for International Justice	117.069	165.424	123.159
	157.104	165.424	147.285
Mensenrechtenbeleid overig	277.974	388.447	-
Totaal Mensenrechtenbeleid	3.656.210	3.462.527	4.685.474

Binnen mensenrechtenbeleid is gewerkt aan de diverse mensenrechtenprogramma's. Het gaat hierbij om onze activiteiten op het gebied van mensenrechtenprogramma's zoals surveillance, etnisch profileren, vluchtelingen, HURICAP, mensenrechteneducatie (meer dan 100.000 kinderen bereikt), eerlijke geldwijzer en sport en mensenrechten. In vergelijking met 2014 is de omvang van de bestedingen afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de toegerekende directe en indirecte personeelskosten lager zijn in 2015 als gevolg van de reorganisatie.

21 Mobilisatie en Actie

	2015	Begroting 2015	2014
	€	€	€
Campagnes en acties	1.093.399	1.049.483	869.300
Versterking Amnesty beweging in Nederland	1.381.633	1.303.638	2.093.075
Mobilisatie en Actie Documentatie	-	7.000	-
Mobilisatie en Actie Zichtbaarheid	255.946	-	229.882
	2.730.978	2.360.121	3.192.257

Mobilisatie & Actie heeft campagne gevoerd op SOS Europe en Vluchtelingen. Tevens zijn acties gevoerd rondom het staatsbezoek van de Koning aan China, diverse bliksemacties gevoerd en petitie opgesteld en aangeboden. Er is gedemonstreerd bij ambassades, de 10 december Schrijfmarathon is georganiseerd en op de diverse festivals is aandacht gevraagd voor mensen waarvan de mensenrechten worden geschonden en is er lobby gevoerd.

In vergelijking met 2014 is de omvang van de bestedingen afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de toegerekende directe en indirecte personeelskosten lager zijn in 2015 als gevolg van de reorganisatie.

22 Media en Politieke zaken

	2015	Begroting 2015	2014
	€	€	€
Politieke zaken	281.987	240.378	262.540
Publiekscommunicatie			
Voorlichting	1.584.250	1.603.968	2.214.601
Movies that Matter	309.865	307.958	210.000
	1.894.115	1.911.926	2.424.601
Media en Politieke zaken algemeen	101.142	99.928	-
Totaal Media en Politieke zaken	2.277.244	2.252.232	2.687.141

De afdeling Media & Politieke Zaken heeft haar activiteiten gericht op lobby en het verkrijgen van media aandacht voor onze activiteiten. Dat is in 2015 goed gelukt, we zijn veel in het nieuws geweest. Tevens hebben we ons geroerd op social media (meer dan 100.000 pagina-likes).

In vergelijking met 2014 is de omvang van de bestedingen afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de toegerekende directe en indirecte personeelskosten lager zijn in 2015 als gevolg van de reorganisatie.

23 Directie & staf

	2015	Begroting 2015	2014
	€	€	€
Directie & staf (waaronder Strategische Verkenningen)	238.361	238.894	343.983
Totaal Directie & staf	238.361	238.894	343.983

Strategische Verkenningen heeft een aantal bundels uitgegeven als resultaat van onderzoek en workshops georganiseerd.

	Begroting		
	2015	2015	2014
Bestedingspercentage 1 - t.o.v. baten			
Besteed aan de doelstelling	18.344.558	17.740.637	19.418.037
Totaal van de baten	25.226.389	21.744.000	24.808.914
Bestedingspercentage	72,7%	81,6%	78,3%

Bestedingspercentage 2 - t.o.v. lasten			
Besteed aan de doelstelling	18.344.558	17.740.637	19.418.037
Totaal van de lasten	23.614.408	22.033.000	24.202.656
Bestedingspercentage	77,7%	80,5%	80,2%

24 Werving baten

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Kosten eigen fondsenwerving			
Fondsenwerving particulieren	2.815.642	1.801.073	1.864.005
Major donors & partnerships	312.993	349.740	335.440
Collecte & Evenementen	292.563	426.752	867.950
Merchandising	216.771	230.694	207.566
Nalatenschappen	168.694	189.421	-
Welkomspakketten en verhuisservice	77.069	46.218	128.282
Marketing algemeen	270.641	216.599	123.961
	4.154.373	3.260.497	3.527.204
Kosten acties van derden	50.306	50.922	32.021
Totaal Werving baten	4.204.679	3.311.419	3.559.225

De toegenomen kosten ten opzichte van 2014 worden verklaard door de verhoogde inspanning op het gebied van fondsenwerving en marketing waarvoor in april 2015 een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De bestedingen aan werving van baten (eigen fondsenwerving) betreffen de werving van leden, het upgraden van leden (vragen om hogere bijdrage) en ledenbehoud, de kosten van de collecte, merchandising, evenementen en de kosten voor relatiemanagement van niet-particulieren.

	Begroting		
	2015	2015	2014
Kostenpercentage fondsenwerving			
Baten eigen fondsenwerving	20.424.194	17.048.000	20.167.286
Kosten eigen fondsenwerving	4.154.373	3.260.497	3.527.204
Bestedingspercentage	20,3%	19,1%	17,5%

25 Beheer en administratie

	Begroting		
	2015	2015	2014
	€	€	€
Kosten beheer en administratie	1.065.171	980.944	1.225.394
Kosten reorganisatie			-
Totaal Beheer en administratie	1.065.171	980.944	1.225.394

Amnesty Nederland volgt de aanbeveling van Goede Doelen Nederland over de kosten die vallen onder Beheer en Administratie: kosten Bestuur, Ledenraad, een deel van het management en de financiële en personeelsadministratie. De lagere kosten ten opzichte van 2014 worden verklaard door de inzet van minder personeel voor deze taken als uitvloeisel van de reorganisatie.

	2015	Begroting 2015	2014
Percentage kosten beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	1.065.171	980.944	1.225.394
Totale lasten	23.614.408	22.033.000	24.202.656
Percentage kosten beheer en administratie	4,5%	4,5%	5,1%

Kosten werkorganisatie

	2015	Begroting	2014
	€	2015	2014
		€	€
<i>Personeelskosten</i>			
Salarissen	4.328.721	5.073.102	7.663.520
Sociale lasten	698.969		
Pensioenkosten	806.001	850.898	1.143.975
Extern personeel	276.359	55.000	136.516
Opleiding/scholing/loopbaanbegeleiding	48.401	40.000	158.851
Wervingskosten	6.645	-	14.031
Overig	171.118	65.000	267.316
Doorberekende personeelskosten aan derden	20.114-	20.000-	19.918-
	6.316.100	6.064.000	9.364.291

Ten opzichte van 2014 zijn de personeelskosten fors afgenomen. In 2014 waren de kosten van salarissen van boventallige of vrijwillig vertrekkende medewerkers opgenomen. Er is meer dan verwacht extern personeel ingehuurd, onder andere om verandercapaciteit te hebben bij het inrichten van de vernieuwde organisatie.

	2015	Begroting 2015	2014
<i>Huisvestingskosten</i>			
Onderhoud	45.167	41.000	54.468
Schoonmaak	97.121	97.000	96.985
Energie	78.123	65.000	74.884
Verzekeringen	13.263	15.000	10.021
Grondlasten, onroerend goed belasting etc.	17.268	19.000	18.942
Beveiliging	28.419	25.000	27.998
Doorberekende huisvestingskosten aan derden	-	-	56.019-
	279.361	262.000	227.279

Met ingang van 2015 zijn de doorberekende huisvestingskosten vanwege hun materialiteit opgenomen onder de inkomsten. Als hier rekening mee wordt gehouden dan komen de huisvestingskosten in 2015 op hetzelfde niveau uit als in 2014.

	2015	Begroting 2015	2014
<i>Kantoor- en algemene kosten</i>			
Bureaunkosten	549.271	328.000	278.292
Kosten vrijwilligers	-	-	15.402
Bestuurskosten	3.371	5.000	3.050
Ledenraad	2.378	5.000	7.427
Overige secretariaatskosten	225.744	187.000	233.535
	780.764	525.000	537.706
<i>Afschrijving</i>			
Afschrijving gebouwen	327.668	350.000	333.019
Afschrijving kantoorinventaris	15.951	19.000	21.576
Afschrijving computerapparatuur/programmatuur	122.565	110.000	72.819
Afschrijving Collectebussen	12.982	20.000	15.643
Totaal afschrijving	479.166	499.000	443.057

In de begroting waren de afschrijvingen te hoog begroot. Er is abusievelijk geen rekening gehouden met de afloop van afschrijvingstermijnen.

Totaal kosten werkorganisatie	7.855.391	7.350.000	10.572.333
--------------------------------------	------------------	------------------	-------------------

Nadere specificatie kantoor- en algemene kosten

	2015	Begroting 2015	2014
	€	€	€
Bureaunkosten			
Telefonie	14.090	25.000	89.677
Verzendkosten	67.802	71.500	80.557
Reproductie	43.940	60.000	40.219
Kantoorartikelen	4.662	8.000	3.820
Onderhoud kantoorinventaris	-	-	6.177
Huishouding / lunch	83.280	35.500	51.648
Informatie Technologie	335.497	128.000	44.814
(Huur) Bedrijfsauto	-	-	324
Doorberekende bureaunkosten aan derden	-	-	38.944
	549.271	328.000	278.292

De kosten van IT zijn fors hoger dan begroot uitgevallen. Dat is veroorzaakt doordat de kosten van licenties van nieuwe software-toepassingen abusievelijk niet begroot waren en door de uitbesteding van de helpdesk en het systeembeheer. Deze kosten voor uitbesteding waren opgenomen in de personeelsbegroting maar door sneller vertrek van betrokken medewerkers is eerder overgegaan tot uitbesteding. Ook zijn de kosten van datacommunicatie vanaf 2015 opgenomen onder Informatie Technologie. Tot en met 2014 werden die verantwoord als kosten Telefonie.

In de begroting 2015 was geen rekening gehouden met kosten voor de lunch. Begin 2015 is besloten toch een lunchvoorziening voor medewerkers te handhaven.

	2015	Begroting 2015	2014
Kosten vrijwilligers			
Opleiding/scholing		-	845
Woon-werk reiskosten		-	12.642
Werving		-	90
Diversen		-	1.443
Verzekering		-	382
	-	-	15.402

Deze kosten zijn met ingang van 2015 verantwoord onder de personeelskosten.

Bestuurskosten	3.371	5.000	3.050
-----------------------	--------------	--------------	--------------

Bestuurskosten bestaan uit de kosten van bestuursvergaderingen en declaraties van werkelijk gemaakte kosten.

Ledenraad	2.378	5.000	7.427
------------------	--------------	--------------	--------------

	2015	Begroting 2015	2014
Overige kosten werkorganisatie			
Declaraties dienstreizen	3.308	2.000	3.266
Documentatie- en informatiemateriaal	4.167	21.000	38.401
Accountantskosten	42.891	42.000	38.572
Advies- en verenigingskosten	98.609	40.000	55.462
Ondernemingsraad	10.420	9.000	5.827
Bankkosten	32.988	18.000	35.382
Verzekeringskosten	24.770	20.000	20.185
Jaarverslag	5.060	10.000	-
Overige secretariaatskosten	3.531	25.000	36.440
	225.744	187.000	233.535

Totaal kantoor- en algemene kosten	780.764	525.000	537.706
---	----------------	----------------	----------------

Begin 2015 is een traject voor organisatie-ontwikkeling gestart waarvoor geen kosten waren begroot. Deze kosten zijn verantwoord onder de advies en verenigingskosten. Tevens zijn de bankkosten voor de groepsrekeningen bij Triodos in rekening gebracht waar geen rekening mee was gehouden in de begroting.

Personeelsbestand

In 2014 heeft Amnesty International een reorganisatie doorgevoerd. Eind 2014 waren er 96,8 FTE in dienst, waarvan 18,7 FTE die als gevolg van de reorganisatie boventallig waren verklaard of hadden aangegeven vrijwillig te vertrekken. Ultimo 2015 zijn er 77,7 FTE in dienst, waarvan 0,5 FTE een medewerker betreft die in de reorganisatie 2014 boventallig is verklaard, en die in de loop van 2016 uit dienst gaat. Gedurende het boekjaar 2015 bedroeg het gemiddeld aantal FTE 87,3 (2014: 98,9), als volgt verdeeld over de organisatorische eenheden:

Directie & staf	4,4
Media & Politieke Zaken	13,5
Mobilisatie & Actie	16,8
Fondsenwerving & Marketing	10,1
Mensenrechtenbeleid	17,7
Ondersteuning	15,2
Totaal gemiddeld aantal FTE excl. boventallige medewerkers	77,7
Boventallige medewerkers / vrijwillig vertrekkers	9,6
Totaal gemiddeld aantal FTE incl. boventallige medewerkers	87,3

Bezoldiging van de directie

Naam	E.A.M. Nazarski
Functie	DIRECTEUR
Dienstverband	
Aard (looptijd)	ONBEPaald
Uren	40
Part-time percentage	100
Periode	1/1 - 31/12
Bezoldiging (€)	
Jaarinkomen	
<i>Brutoloon / salaris</i>	98.773
<i>Vakantiegeld</i>	7.902
<i>Eindejaarsuitkering, 13e / 14e maand</i>	-
<i>Variabel inkomen</i>	-
Totaal jaarinkomen	106.675
SV-lasten (werkgeversdeel)	8.208
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	20.822
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-
Totaal 2015	135.705
Totaal 2014	135.261

Het jaarinkomen van de directeur blijft met € 106,675 binnen het maximum van € 109.550 volgens de GDN Beloningsregeling. Zie voor een toelichting en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging de Verantwoordingsverklaring in de bijlage van het jaarverslag 2015.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging.

Overzicht gebonden inkomsten

Bestemming	Begrepen in inkomstencategorie							Totaal 31 december 2015	Begroting 2015	Totaal 2014
	Bijdragen van leden	Bijdragen van leden via notariële akte	Giften van particulieren	Bijdragen van groepen	Giften van fondsen / instellingen / bedrijven	Resultaat Merchandising	Subsidies van Overheden			
HURICAP - MFS II							801.491	801.491	794.000	797.387
HURICAP - ASN	-	-	-	-	190.915	-	-	190.915	100.000	188.985
HURICAP - overige donoren	-	-	350	3.579	-	-	-	3.929	-	-
Totaal HURICAP	-	-	350	3.579	190.915	-	801.491	996.335	894.000	986.372
Relief	45	-	1.030	750	-	-	-	1.825	-	3.235
Proceswaarneming Turkije	31.191	-	120	-	-	-	-	31.311	-	51.184
Voorlichting & educatie	-	-	-	-	25.000	-	-	25.000	-	25.000
Etnisch profileren - OS	-	-	-	-	96.966	-	-	96.966	79.000	68.644
GroEIFonds	-	1.160	800	-	-	-	-	1.960	-	14.873
LGBT Rusland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	115
Pride	3.125	3.350	5.649	-	11.408	168	-	23.700	-	32.014
Chicoco	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.809
Indonesië Documentatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.046
Gastlessen	170	-	310	-	50	-	-	530	-	4.234
Saoedi Arabië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19.168
Verhalenproject	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.200
Mensen zonder verblijfsrecht in Nederland	-	-	-	-	67.457	-	-	67.457	-	-
YHRM School	110.185	250	5.302	-	-	-	-	115.737	-	-
Overig									50.000	
Totaal OVERIGE	144.716	4.760	13.211	750	200.881	168	-	364.486	129.000	257.522
Totaal 31 december 2015	144.716	4.760	13.561	4.329	391.796	168	801.491	1.360.821		
Begroting 2015	-	-	50.000	-	179.000	-	794.000		1.023.000	
Totaal 2014	75.302	7.710	20.033	22.808	319.804	850	797.387			1.243.894

Dit overzicht geeft aan welk deel van de inkomsten een door de giftgever, in overleg met Amnesty, bepaalde gebonden bestemming heeft.

Toelichting lastenverdeling

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Doelstelling					Werving baten			Beheer en Administratie	Totaal 2015	Begroot 2015	Totaal 2014
	Internationale organisatie	Mensenrechten- beleid	Mobilisatie en Actie	Media en Politieke Zaken	Strategische Verkenningen	Eigen fondsenwerving	Acties van derden					
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	
Subsidies en bijdragen	-	638.733	20.133	295.750	-	-	-	-	954.616	718.441	1.139.022	
Afdrachten	9.408.643	-	-	-	-	-	-	-	9.408.643	9.408.000	8.411.935	
Publiciteit en communicatie	-	154.702	468.463	292.292	4.964	2.631.931	18.796	-	3.571.148	2.857.460	3.198.084	
Overige directe lasten	12.287	708.206	515.864	226.022	14.838	346.812	581	-	1.824.610	1.699.099	881.282	
Personeelkosten	16.792	1.736.514	1.391.518	1.179.276	176.152	937.055	24.928	853.865	6.316.100	6.064.000	9.364.291	
Huisvestingskosten	742	76.808	61.547	52.160	7.791	41.448	1.102	37.763	279.361	262.000	227.279	
Kantoor- en algemene kosten	2.061	213.076	170.748	144.703	21.614	114.982	3.059	110.521	780.764	525.000	537.706	
Afschrijvingen	1.240	128.171	102.705	87.041	13.002	82.145	1.840	63.022	479.166	499.000	443.057	
	9.441.765	3.656.210	2.730.978	2.277.244	238.361	4.154.373	50.306	1.065.171	23.614.408	22.033.000	24.202.656	

Lasten worden onderverdeeld in drie hoofdgroepen:

- Besteed aan de doelstelling
- Kosten werving baten
- Kosten Beheer & Administratie

De kosten van besteding aan de doelstelling en werving baten bestaan uit twee componenten: directe kosten en indirecte kosten. Bij directe kosten is er een directe relatie tussen de kosten en de doelstelling. Deze worden voor 100% toegerekend aan de betreffende hoofdgroep. De indirecte kosten (zoals voor bedrijfsvoering; IT, facilitaire zaken en HR-adviseurs) hebben geen directe relatie met een specifieke doelstelling en worden over de hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Conform de aanbeveling van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) van januari 2008 worden de kosten van Bestuur, Ledenraad, directiesecretariaat en financiële en personeelsadministratie voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de directie worden voor 30% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie, voor 10% aan de hoofdgroep Werving baten en voor 60% aan de hoofdgroep Besteed aan doelstelling. De kosten van de coördinatie van het cluster Interne Bedrijfsvoering worden voor 50% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie en voor 50% verdeeld via de eerder genoemde verdeelsleutel voor indirecte kosten. De kosten van de coördinatie van het cluster Mensenrechtenbeleid worden voor 25% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie en voor 75% aan de hoofdgroep Besteed aan doelstelling. De kosten van de coördinatie van het cluster Communicatie en Campagnes worden voor 25% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie, voor 22% aan de hoofdgroep Werving baten en voor 53% aan de hoofdgroep Besteed aan doelstelling.

Overige gegevens

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Resultaatverdeling

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen aangaande resultaatverdeling. Het bestuur heeft de resultaatbestemming zoals opgenomen in de staat van baten en lasten vastgesteld.

Nevenvestigingen

Amnesty International's Center for International Justice
Bezuidenhoutseweg 99
2594 AC Den Haag

Regiokantoor Brabant-Limburg
't College 13
5611 EJ Eindhoven

Deze jaarrekening is vastgesteld op 14 april 2016.

Bestuur:

A. Kasem, voorzitter

R. Goldstein, penningmeester

Heleen de Jonge van Ellemeet, lid/secretaris

Radboud van Delft, lid

Joukje Janssen, lid

Egbert Myjer, lid

Marieke Schoenmakers, lid

Jeanine Wubbels, lid

Directie:

E.A.M. Nazarski, directeur

CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur van Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland

Wij hebben de jaarrekening over 2015 van Vereniging Amnesty International afdeling Nederland te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen', alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Vereniging Amnesty International afdeling Nederland per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'.

Verklaring betreffende het jaarverslag

Op basis van onze werkzaamheden overeenkomstig de Nederlandse controlestandaard 720 vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen' is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amstelveen, 14 april 2016

KPMG Accountants N.V.

E. Breijer RA